

De teller loopt!

Bij de beantwoording van de vragen 13 tot en met 18 moet je soms gebruikmaken van informatiebron 2 in de bijlage.

Nederland heeft een fileprobleem. Vooral in de spits staan automobilisten vaak en lang in de file. Er worden vele voorstellen gedaan om het fileprobleem op te lossen. Uitgangspunt in veel van die voorstellen is: hoe meer kilometers je rijdt, hoe meer je moet betalen. Een oud-minister van verkeer en waterstaat presenteerde ooit het wetsvoorstel: 'de kilometerprijs.'

In het wetsvoorstel stond het volgende: de vaste autobelastingen (de motorrijtuigenbelasting (MRB) en de aanschafbelasting (BPM)) verdwijnen. De automobilist betaalt alleen voor de werkelijk gereden kilometers. In elk voertuig komt een GPS-apparaatje dat bijhoudt hoeveel, wanneer en waar er gereden wordt. Er komt een basistarief per gereden kilometer in Nederland. De hoogte ervan is mede afhankelijk van de hoeveelheid CO₂ die de auto uitstoot. De overheid wil de CO₂-uitstoot op deze manier verminderen. Daarnaast kan het zijn dat in de spits op drukke trajecten een toeslag per kilometer betaald gaat worden, de spitstoeslag.

- 1p 13 Voor welke automobilist zou de rekening het laagst uitvallen op basis van het basistarief, als de wet 'de kilometerprijs' zou worden ingevoerd?
- A automobilist met een auto met een hoge CO₂-uitstoot die veel kilometers rijdt
 - B automobilist met een auto met een hoge CO₂-uitstoot die weinig kilometers rijdt
 - C automobilist met een auto met een lage CO₂-uitstoot die veel kilometers rijdt
 - D automobilist met een auto met een lage CO₂-uitstoot die weinig kilometers rijdt
- 1p 14 Bij het heffen van belastingen hanteert de overheid verschillende uitgangspunten. Op welk beginsel was het wetsvoorstel 'de kilometerprijs' gebaseerd?
- A het draagkrachtbeginsel
 - B het profijtbeginsel
 - C het progressiebeginsel
 - D het solidariteitsbeginsel

- 1p 15 Volgens economen is de invoering van een hoger tarief in de spits gunstig voor de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven.
Hieronder staan drie economische verschijnselen.
- 1 lagere (transport)kosten
 - 2 minder auto's in de spits
 - 3 minder vertraging

In welke regel staan de tussenstappen zo dat de gedachtegang van de economen goed wordt weergegeven?

- A hoger spitstarief → 1 → 2 → 3 → betere concurrentiepositie bedrijven
- B hoger spitstarief → 1 → 3 → 2 → betere concurrentiepositie bedrijven
- C hoger spitstarief → 2 → 1 → 3 → betere concurrentiepositie bedrijven
- D hoger spitstarief → 2 → 3 → 1 → betere concurrentiepositie bedrijven
- E hoger spitstarief → 3 → 1 → 2 → betere concurrentiepositie bedrijven
- F hoger spitstarief → 3 → 2 → 1 → betere concurrentiepositie bedrijven

Gebruik informatiebron 2.

- 2p 16 Thomas is benieuwd wat de gevolgen voor hem zouden zijn geweest als de kilometerprijs was ingevoerd. Op de site van de ANWB vindt hij een vergelijking van de autokosten **vóór** en **ná** de invoering van de wet 'de kilometerprijs'.
- Thomas rijdt in een nieuwe VW Golf. Hij rijdt 15.000 km per jaar, waarvan 2.500 in het buitenland. Van 1.200 km **per jaar** weet hij dat ze onder het spitstarief zouden vallen. De spitstoeslag zou 5 cent per kilometer gaan bedragen.
- Bereken het verschil tussen zijn totale autokosten **per maand** vóór de kilometerbeprijzing en ná de kilometerbeprijzing en geef aan of de invoering van de wet een voordeel of een nadeel zou zijn geweest voor Thomas. Schrijf je berekening op.
- 1p 17 In het systeem van de motorrijtuigenbelasting (MRB) zit een opslag (opcenten) voor de provincies. Deze opcenten voor de provincies zouden vervallen met de afschaffing van de MRB. In het wetsvoorstel mogen provincies dit compenseren met een andere belasting. Thomas zegt: "Raar is dat. De regeling is bedoeld om mensen minder auto te laten rijden. Maar degene zonder auto gaat de rekening betalen."
- Leg uit dat degene zonder auto nadelig uit zou zijn met de invoering van de wet 'de kilometerprijs'.
- 2p 18 De vrouw van Thomas zegt: "Waarom kiezen voor een spitstarief als je ook kunt kiezen voor een verhoging van de accijns op benzine?" Volgens de toenmalige minister is de invoering van het spitstarief een betere keuze om het aantal files te verminderen dan een verhoging van de accijns op benzine.
- Geef een argument voor de bewering van de minister. Vergelijk daarbij de gevolgen van de invoering van het spitstarief met een accijnsverhoging.

De teller loopt!

Informatiebron 2

Autokosten

Autokosten in euro's per maand vóór kilometerbeprijing						
Begroting autokosten: middenklasse op benzine (VW Golf) Gebruiksduur 4 jaar	Waardevermindering en rente	Vaste rijksautobelastingen (BPM + MRB) *	Provinciale belastingen	Variabele autobelastingen op basis van een kilometerprijs; tegen basistarief	Vaste kosten, reparatie en onderhoud; brandstof	Totaal
Bij 10.000 km per jaar waarvan 0 km in het buitenland	255	75	19	0	234	583
Bij 15.000 km per jaar waarvan 2500 km in het buitenland	266	78	19	0	286	649
Bij 20.000 km per jaar waarvan 2500 km in het buitenland	277	82	19	0	344	722
Bij 25.000 km per jaar waarvan 2500 km in het buitenland	288	85	19	0	406	798
Bij 30.000 km per jaar waarvan 2500 km in het buitenland	295	87	19	0	487	888
Autokosten in euro's per maand ná kilometerbeprijing						
Bij 10.000 km per jaar waarvan 0 km in het buitenland	242	0	0	28	234	504
Bij 15.000 km per jaar waarvan 2500 km in het buitenland	254	0	0	34	286	574
Bij 20.000 km per jaar waarvan 2500 km in het buitenland	265	0	0	48	344	657
Bij 25.000 km per jaar waarvan 2500 km in het buitenland	276	0	0	62	406	744
Bij 30.000 km per jaar waarvan 2500 km in het buitenland	284	0	0	76	487	847

* BPM = belasting van personenauto's en motorrijwielen
(= aanschafbelasting)

* MRB = motorrijtuigenbelasting